

Gierstraat 8

Anno 1696

Op deze plek in de stad waan je je in het oude centrum. Toch is dat niet helemaal waar. Het echte oude centrum van Haarlem, de historische stad, bevond zich wel vlakbij maar de Gierstraat en ook de nabij gelegen Botermarkt bevonden zich toch nog buiten de stadspoorten en muren. Daarvoor moeten we wel lange tijd terug in de geschiedenis, namelijk de periode van voor het begin van de 15de eeuw.

Haarlem was toen nog maar een kleine stad dat al in 1245 stadsrechten van de graaf van Holland had gekregen. De noordelijke stadsmuur was maar nauwelijks 350 meter en de doorsnede van de stad was ongeveer 850 meter met centraal de Grote Markt. Een kleine stad met vrijwel allemaal huizen van hout. Alleen de rijksten konden zich een stenen woning veroorloven.

Haarlem kreeg door de bierbrouwerij, de scheepsbouw en de textiel meer en meer welvaart en groeide en groeide. Bakenes en de Burgwal werden bij de stad getrokken. De grootste uitbreiding vond plaats in het begin van de 15de eeuw aan de zuidzijde over de Oude Gracht tot aan de latere stadssingels. De Gierstraat en wijken als de Vijfhoek, de Heilige Landen en de Kamp kwamen binnen de stadsmuren te liggen. Er was nu voorlopig ruimte genoeg.

De Gierstraat vormde een belangrijk onderdeel van de oude noord-zuid verbinding van en naar en door de stad. De grote stadsbrand in 1576 trof dit deel van de stad in hevige mate. Vele houten huizen vielen ten prooi aan de vlammen. Voor de veiligheid moest nieuwbouw daarna van steen zijn. Door de komst van vele vluchtelingen uit de omgeving van Antwerpen werd de stad steeds drukker bevolkt. Zij brachten kennis en geld mee en Haarlem beleefde een Gouden Eeuw.

Grote huizen konden worden gebouwd en door de beperkte beschikbaarheid van bouwgrond binnen de stadsmuren, werden de huizen ook hoog. Dat is in 1696 bij de bouw van dit huis ook gebeurd. Het bouwjaar is aangegeven met twee gevelstenen met ANNO en 1696. Je ziet de cartouches in de muur ter hoogte van de tweede verdieping. In de beginjaren van de 20ste eeuw had de tandtechnische inrichting van Dr. Stehr en K. Ackema hier hun vestiging. Ook boekdrukkerij Warnier heeft hier een aantal jaren gezeten evenals onderwijsinstituut N. de Munnik. Vele jaren was er ook een rijwielstalling met reparatie.

In de jaren dertig van de 20ste eeuw heeft dit deel van de Gierstraat door de bouw van V&D een totale gezichtsverandering ondergaan. De oude situatie staat op de foto links en was schuin tegenover nummer 8. Eigenlijk zijn alleen de drogerij van Van der Pigge en het hier besproken pand van Anno 1696 hier nog van oudere datum.

Bron: Jaarboek 1978 Vereniging Haarlem
Noord Hollands Archief